

Pegats per a temps difícils ▶ L'escola

Pàgines 2 a 4 <<<

La pobresa infantil no és un fenomen nou a Catalunya. És una debilitat massa arrelada. Un 23,8% de la infància catalana viu per sota del llindar de la pobresa, cosa que suposa al voltant de 325.000 menors. Entre el 2008 i el 2010 aquest índex va créixer més de tres punts percentuals. Les famílies d'aquests nens no tenen eines ni estratègies per treure'ls per si mateixes d'aquesta situació. I per això les entitats ens veiem obligades a adoptar estratègies assistencialistes i reconvertir la nostra tasca preventiva.

No hi ha dubte que la pobresa també és hereditària. L'ascensor social existeix a Catalunya, però només per a aquells a qui s'anomenava classe mitjana. Els pobres no poden ni tan sols pujar a aquest ascensor. La majoria només poden baixar-ne,

Anàlisi

Jordi Collado

DIRECTOR DE LA FUNDACIÓ CASAL L'AMIC, MEMBRE D'ECAS

Infància empobrida, futur insostenible

fora que se'ls acompanyi. Vincular un determinat tipus de família a un determinat desenvolupament, en realitat amagaria una diferència d'estatus social. No és la configuració familiar la que determina el desenvolupament, sinó les condicions en què es viu. És una qüestió econòmica i d'oportunitats.

Durant anys les entitats socials hem estat intentant donar suport a aquestes famílies i acompanyar-les perquè poguessin abandonar la pobresa. El plantejament ha estat recolzar-les per criar els seus fills de forma que es construïssin un futur millor. L'educació era el primer focus d'atenció. El contracte social de-

ia que amb estudis hi hauria feina. I així ho creïem. Però avui hem trencat aquest contracte i el que es planteja és un altre amb valors diferents i, sobretot, amb un nou paradigma. Avui ens veiem obligats, per les necessitats de les persones que atenem, a destinar esforços al repartiment d'aliments, a les ajudes per a lloguers o subministraments bàsics (aigua, llum...). Avui no només hi ha més pobres, sinó que els pobres són més pobres.

Les dificultats estan generant tensió a les famílies i, en conseqüència, violència velada o subtil a les llars. A les escoles podem veure molts indicadors d'aquesta situació generalitzada, no només en la falta de materials o la impossibilitat de participar en les activitats extraescolars, sinó en l'actitud i el rendiment escolar dels alumnes: dèficit d'atenció, falta

de motivació, dificultats per entendre els conceptes, nerviosisme, ansietat... El que més influeix en el rendiment escolar –està demostrat en diferents estudis– és la situació econòmica familiar. Com pitjor és la situació, pitjor és el rendiment.

Per poder promoure la justícia social i lluitar contra la pobresa és bàsic el recolzament a les famílies i a les seves xarxes. Sens dubte cal apostar pel treball comunitari i integral, per l'arrelament de les persones, per satisfer les necessitats bàsiques a partir de l'acció social més pròxima. Per construir polítiques socials de baix a dalt. És a dir, a partir de les necessitats de les persones, a partir de l'acció social més pròxima. No sempre és una qüestió de fer més inversió; en massa ocasions es tracta de fer-la millor. I d'això en som responsables tots. =

El nou curs reobre la guerra política per les beques menjador

JOSEP GARCIA

▶▶ Un grup de nens al menjador d'una escola d'Esplugues, el curs 2011-2012.

▶ **L'Hospitalet es farà càrrec dels retards en el pagament per part de la Generalitat**

CARLES COLS
L'HOSPITALET

Un dels moments més descoratjadors del curs escolar 2011-2012 va ser descobrir les urpes de la crisi ficades i ben arrelades als menjadors escolars. No va ser fàcil païr el relat d'alguns monitors. «Per com mengen alguns nens és evident que la nit anterior a casa no han sopat o ho han fet de forma escassa». Era un drama majúscul, inimaginable en un país que aspirava no fa gaire a potència mundial, que s'agreujava pel fet que, sent conegut, no s'escapava de la política de retallades. La Gene-

▶ **La demanda d'ajuts cau perquè moltes famílies no poden pagar la seva part**

ralitat va pagar tard i malament el curs passat les ajudes promeses en concepte de beques de menjador. D'aquesta manera va obligar no poques famílies estadísticament pobres a avançar els diners amb el compromís que algun dia els recuperarien. El curs 2012-2013 comença pitjor que l'anterior.

Les xifres, a vegades, resulten enganyoses. Al Baix Llobregat, per exemple, es van sol·licitar inicialment fa un any 8.743 ajudes de beques de menjador. Aquest any s'han registrat menys sol·licituds, 7.494. ¿Al·heluia? ¿Les famílies ja no necessiten aquesta empenta econòmica

per arribar a final de mes? Al contrari. Joaquim Balsera, president del Consell Comarcal, l'organisme encarregat de distribuir les ajudes que ha de finançar la Generalitat, tem que la crisi ha fet un pas més i que moltes famílies ja no poden ni tan sols assumir la part que els correspon de les despeses del dinar escolar (el 50%, si són beneficiàries d'una beca). Alguns dels nens que el curs passat, com a mínim, menjaven bé a l'escola ara se n'aniran cap a casa a dinar. És com si la malnutrició (si es confirmen els pitjors presagis) s'allunyés dels focus i passés a la clandestinitat.

Que s'acosta un curs mogut és evident si tenim en compte com algunes administracions ja s'estan posant a cavar trinxeres. L'Ajuntament de l'Hospitalet, per exemple, acaba de firmar un acord amb el Consell Comarcal del Barcelonès pel qual el

Badalona supedita les ajudes al fet que s'acrediti arrelament

▶▶ **L'Ajuntament de Badalona té previst complementar també amb una partida extraordinària les sol·licituds de les beques de menjador que es tramitin a les escoles de la ciutat. Però l'alcalde, Xavier García Albiol, va advertir ahir que el seu propòsit és posar condicions a aquest tipus de prestació, tal com fa també en altres matèries, com l'accés a pisos socials. Els sol·licitants hauran d'acreditar a través del padró una quantitat mínima d'anys de residència a Badalona per accedir a l'ajuda.**

municipi es compromet a recórrer a les seves arques perquè «les escoles rebin puntualment les ajudes del cost del menjador». Dit d'una altra manera, l'Hospitalet dona per fet que la Generalitat acabarà pagant tard i malament. El curs passat, aquest ajuntament ja va haver de destinar 200.000 euros a pal·liar aquesta situació tan estrambòtica per la qual els més necessitats financen l'Administració autònoma.

També el Baix Llobregat es prepara perquè el conflicte no li esclati a mig curs, com la primavera passada. En té prou de fer un cop d'ull a la carpeta de deutes pendents de cobrament per intuir què passarà. La Generalitat deu al Consell Comarcal del Baix Llobregat nou milions d'euros, dels quals 3,6 corresponen a beques escolars (menjador i transport, sobretot). El propòsit del consell comarcal és que aquest any, qui resulti beneficiat amb la concessió de la beca visqui amb la tranquil·litat que li cobrirà tots els dies lectius del curs. L'any passat només es va aconseguir gràcies a una aportació extraordinària a última hora de la Diputació de Barcelona. La contrapartida serà que aquest curs unes 800 famílies (les menys pobres de les pobres) es quedaran sense beca. «Ens agradaria que la Generalitat estigués a l'altura de les circumstàncies, però mentrestant haurem d'ajustar-nos als recursos que realment tenim», explica Balsera.

DINARS PATROCINATS PER... // En realitat, hi ha més símptomes que el curs que començarà la setmana que ve serà controvertit per més qüestions que les simplement acadèmiques. Balsera, per exemple, va confessar ahir que com a president del Consell Comarcal del Baix Llobregat ha començat a fer una cosa impensable fa pocs anys. Busca fundacions disposades a posar el seu nom en la bona causa de garantir una correcta alimentació dels nens a les escoles de primària. I en aquest cas la precisió (...de primària) és important, perquè una de les conseqüències desconegudes de l'horari intensiu pel qual han optat molts instituts és que no dona dret a beca de menjador. Aquest serà un altre problema, avisa Balsera. =